

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 ft 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szélnyi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytözsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

Boldog a magyar.

Nem hiába hirdették ősapáink, hogy: „Magyarországon kívül nincsen élet.“ Mert van-e boldogabb nép annál, a melyik nem kénytelen a saját sorsával bibelődni? Elvégzik azt helyette az okosok és bölcsök, a kik Bécsnek városában lakoznak.

A boldog magyarnak bizony nincs szüksége arra, hogy azon törje a fejét, hogy hová tegye a pénzt. Feladata mindössze abból áll, hogy szánt, vet, arat, csépel, eladja a buzát, úgy, a hogy veszik, az árat pedig pontosan beszolgáltatja az — adóhivatalba. Tovább semmi gondja rá; a többit elvégzik a miniszter és katona urak.

S bölcsen rendelték azt az istenek, hogy miniszterek és generálisok gondoskodnak a pénz elköltéséről. Mert ahhoz, hogy a garast megszerezzük, csak munka kívántatik; de ahhoz, hogy elköltjük, ész kell. S ha a paraszt tud dolgozni, a miniszterek és generálisok nem kevésbé tudnak — költekezni. Így aztán helyre van állítva az anyagi és szellemi erő között a kellő egyensúly.

Ime most, hogy inséges esztendő köszöntött be, nem kell töprenkednie a gazdának azon, hogy abból a pár forintból, a mit a buzából árul, adósságot fizessen-e vagy csizmát vegyen magának. A generális urak vitézül ketté vágják a gordiusi csomót. Se adósság, se csizma, hanem — új ágyu. Punktum.

Igenis, új ágyu. Valami pihent eszű német kifundált egy újfajta öldöklő szerzőt. A nagy német hadsereg persze hogy azonnal folszereli magát vele. S nagyon természetes, hogy mi sem maradhatunk el a divattól és nyomban meghonosítjuk az új módot. Igaz, hogy belekerül egy-két kilencz millióba. De hát — „több is vezett Mohácsnál.“ S régi szokás, hogy ha a czimbora tizes bankót ragaszt a cigány homlokára, akkor a másik czimborának két tizzessel dukál kirukkolni. Mivelhogy: „Vagyok olyan legény, mint te.“

Szinte hallani véljük a keserves sóhajtásokat, melyek az adófizetők melléből kitörnek. Panaszkodnak a rossz termésről, eladósodásról, inségről és hasonló unalmas dolgokról.

De édes atyámiai, ne rontsátok a levegőt sopánkodással és nyöszörgéssel. Jusson eszetekbe, hogy Bécs messze van; oda nem hallatszik a ti siralma-

tok. És ha elhallatszik, zárt ajtókra, zárt fülekre és zárt szívekre talál. A hatalmas urak azt tartják, hogy: „a tömegnek zúgni szabad, de fizetni muszáj.“

S a ki talán azt mondja, hogy a gyümölcsön kívül a fának az ágait is letépni örülség, mert akkor a fa nem hozhat termést, — az ne feledje, hogy ebben az örülségben rendszer van.

Mert régi igazság, hogy csak koldus nép fölött lehet zsarnokoskodni. S az osztrák politika századok óta ezen a programmon nyugszik: „Magyarországot koldussá kell tenni, hogy — rabbá tehessük.“

Miskolcz város tanúgye.

— Népiskolánk fejlesztése. —

Alkotmányunk visszaállításának elején állami életünk fejlődési tényezői közül a népoktatásügy bontakozott ki legelőbb. Az 1868. évi népoktatásügyi törvények megteremtésével halhatatlan báró Eötvösünk egyetlen nagy lépéssel szinte a művelt államok sorába emelte hazánkat a népoktatásügyi téren. Azóta ami haladás itt mutatkozik, leginkább az iskolák számának a szaporodására szoritkozik. Fokozatos, intenzív fejlődésről azonban nem igen beszélhetünk s a magyar korona alá tartozó kicsiny Horvátország népoktatásügye — dicséretére legyen mondva — ma már a mienknél fejlettebb színvonalon áll.

Az elmúlt három évtized alatt a nagy Eötvös után többen ültek a közoktatásügyi miniszteri székekben. Ezek közül leghosszabb életű volt a Trefort minisztersége. Hogy Trefort az oktatásügy alapvető ágának, a népnevelésnek fejlesztése érdekében mennyit tett, elég ha felemlítjük azon erre vonatkozólag tett mondatát, hogy: „a világosság felüljön.“ Ezzel jellemeztük az ő közoktatásügyi miniszterségének a népoktatásügyre vonatkozó részét. Lehet, hogy a közép- és felső iskolák ügyének — ezek fejlesztése lévén egyedüli ideálja — talán több szolgálatot tett.

Az Eötvös-aera hatása alatt keletkezett s a 70-es években örvendetes módon kifejlődött tanítói közszellemet s az iskolai nevelés-tanításügynek a közérdeklődés tárgyává tételét célzó üdvös — szerinte azonban revolutonarius — irányu mozgalmat azzal iparkodott gátolni, hogy a törvényszabta értekezletre menő tanítóktól megvonta a báró Eötvös által elrendelt fuvarbért és napidíjat. Mi természetesebb, mint hogy ebben a minisztert a községi és felekezeti iskolák hatóságai is követték, mert hiszen megtakarításról volt szó. S mikor a tanítók ennek daczára országos tanítói gyűlés tartására mozgalmat indítottak, Trefort kijelentette, hogy szétveri őket, ha összegyülekeznek.

Utóda, gróf Csáky Albin azzal tette magát a tanítók előtt hirhedtté, hogy mikor ezek a tanítói csekély 300 frtnyi minimum fizetésnek felemelése iránt mozgalmat indítottak, amelyben úgy a közvélemény, mint a képviselő-

ház egész egyesült ellenzéke pártjára állott: gróf Csáky tárczáját kötötte a 300 forintos minimumhoz s ezzel létrejött a famosus 1893-iki törvénycikk, mely újból törvénybe iktatta, amit az 1863-iki törvény elrendelt: a 300 frt fizetési minimumot. Tehát másodizben is, az előbbi törvénynek meghozása után még 25 év múlva is elégnék tartott a törvényhozás egy tanítónak megélhetésre évi 300 frtot.

De most jön még csak ezen törvénycikknek a mi törvényeink végrehajtását igazán jellemző része: egyidejűleg több-kevesebb §-ban intézkedés tételük arra nézve is, hogy ily csekélyke fizetést aztán csakugyan kapjon is mindenik tanító. Más szóval: hogy no, de most már nyugodjatok meg tanítók, azt a 300 frtnyi minimumot, melyet még 25 évvel ezelőtt a törvény megállapított, de — mint az országosan összeirt tanítói fizetések mutatják — az eddigi miniszterek regiméje alatt meg nem kaphattátok, máttól számítandó három év múlva nemcsak a papirosra, hanem valóságban is megkaphjátok. Tehát 25 év és újabb törvénycikk kellett ahhoz, hogy amit nagy Eötvösünk törvénybe iktatott, valahára végre is hajtassék. Ily körülmények között természetesen a népoktatásügy fejlődéséről szó sem lehetett.

A felekezeti és nemzetiségi iskolákba — melyek pedig az iskoláknak nagy zömét teszik — az államhatóságnak beleszólása nincs, kivéve azon esetet, ha ezekben államellenes tanokat hirdetnek vagy ilyen tankönyveket használnak — s a kir. tanfelügyelő ezeken rajta csipheti.

Az első népoktatásügyi törvények a felekezeteknek és nemzetiségeknek a legmesszebb menő tanzabadságot nyújtották; s mi lett az eredmény? az erre meg nem értett, hazánkban élő különböző nemzetiségek megteremtették a nemzetiségi kérdést. Ezen mindinkább terjedő bajt aztán egész napjainkig azzal vélték gyógyíthatni eddigi közoktatásügyi minisztereink, hogy a nemzetiségek által lakott vidékeken az állami iskolákat szaporították és fejlesztették — a magyarság lakta vidékek rovására. S mi lett ezen újabb, nagy költséggel járó, orvoslásnak vélt eljárásnak az eredménye? Az, hogy a nemzetiségi izgatók a kormány dédelgetését szándékosan félre magyarázva tele kürtölték a világot, hogy a barbár magyar állam tüzzel-vassal magyarosít.

A nemzetiségi kérdés ezen kevélye, a kísérletező gyógykezelések által rákfenévé hatalmasodván el, ma már oly mélyen bele ette magát a nemzet testébe — mint ezt a mult évi nemzeti ünneplésünkör is tapasztaltuk — hogy minden igaz hazafit aggodalommal tölt el.

Hazánk ezredéves fennállásának megünneplése alkalmával a magyarság óhaja és sóhaja ezen mondásban egyesült: „nemzeti állam.“ S mi által valósítható meg a nemzeti állam? Egyes-egyedül: nemzeti népoktatás által. Könnyű ezt a papirosra leírni, de hogyan valósítsuk ezt meg mi, 49% magyarság, kikkel szemben hazánkban 51% az idegen ajku lakosság?!

„Nemzeti állam és népoktatás“ czim alatt

erről Szathmáry György kultuszminiszteri tanácsos egy vaskos könyvet írt, Wlassics, Berzeviczy és mások pedig a múlt évi tanügyi kongresszuson, a törvényhozásban és egyebütt nagy, szóvirágos szónoklatokat tartottak. De a nemzeti nevelés gyakorlati emberei, a tanítók erre azt mondják: szép, szép így beszélni és ilyen vaskos könyvet megírni, hanem a mi véleményünk még is csak az: hogy a *nemzeti népoktatás és ezen a magyar nemzeti állam épülete, csakis egyedül az állami iskolák alapján épülhet fel.* Mert „akié az iskola, azé az állam”; mert Jókai azon látnoki mondását, hogy: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s e második hadviselés a tanítókra vár” — csak a magyar állami tanítók hadserege valósíthatja meg. Ezt a nemzetiségi vidékek legkisebb falujában lakó egyszerű, magyar érzelmi tanító is rég belátta már: de belátta ezt már több megye törvényhatósága is, melyek ilyen értelemben feliratot is intéztek a törvényhozáshoz.

A költség-fedezetet is meg lehetne erre találni sokkal könnyebben, mint az első pillanatra látszik.

Miként a polgári házasság, állami életünk consolidálására való tekintetből végre is törvénynyé vált, ép úgy előbb-utóbb be fog következni a tanítóképzés és az iskolák államossításának szüksége is; mert seholy égető szükség nincs, mint a mi polyglott hazánkban.

A közoktatásügy mostani vezetője, Wlassics miniszter — kihez a tanítók reményeket fűznek — elődeinek meddő kulturpolitikáján okulva, más utra kezd térni s azon elvnek hódol, hogy az idegen nemzetiségekkel szemben a magyar fajt kell szellemileg és anyagiilag tulsulyra emelni. A magyarság lakta vidékek iskoláit egymásután államosítja vagy pedig államsegélyvel látja el.

Csak Borsodvármegye és Miskolc városa van még hátra. Hogy azonban a mi kérésünk elől sem fog Wlassics miniszter elzárkózni, azt a két állami tanító kinevezése gyaníttatja velünk. A miniszter megígérte, hogy az általa kinevezett tanítók fizetését évről-évre utalványozni fogja. Mi e kinevezés ellen annak idején azért nem csaptunk nagy lármát, mert a miniszter a többi községi iskolák segélyezését is kilátásba helyezte; de figyelmezte-

tett arra, hogy ezen segélyt az 1893. évi XXVI. törvényzikkben megállapított föltételekhez köti, vagyis: hogy az állami segély nagyságához mérten az államkormány befolyást biztosít magának a tanítói állások betöltésénél és a tanítók fegyelmi uton való elmozdításánál. Ezen feltételekhez tartozik még az is, hogy az államsegély nemcsak úgy általánosságban kérendő, hivatkozva városunk nagy kulturmissiót teljesítő voltára, hanem a törvényes formák között, az idevonatkozó miniszteri „Utasítás” 17. §-ának megfelelőleg, kitüntetve egyebek közt azt, — „hogy az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 35. §-a alapján kivethető iskolai pótdó ki van merítve.” — *Ezen adó azonban az állami egyenes adóknak 5%-át nem haladhatja meg.*

Tegyük itt mindjárt erre vonatkozólag egy kis számvetést. Városunk államadója körülbelül 300 000 ezer forint. Ennek 5%-a 15 000 frtot tesz, tehát a törvény §-a szerint ennyit köteles városunk a népiskolákra költeni. Ezzel szemben kiadunk évenként 20—30 000 frtot.

Mindezen tanügyi kiadásaink a legközelebbi években még jelentékenyen szaporodni fognak: a még hiányzó iskolák megnyitásával, több tanítói állásnak rendszeresítésével, a tanítóknak az 1898. évi október hó elejére esedékessé váló korpótlékával.

A törvényhozás 1893-ban, midőn a tanítóknak az ötéves korpótlékot elrendelte, ennek 14. §-ában egyszermind intézkedett, hogy azon esetre, ha ezen korpótlékot a községek és iskolafenntartók a saját erejükből megadni nem képesek vagy a már fentebb említett iskolaipótdójuk kimerült: a korpótlék fedezése céljából is államsegélyben fognak részesülni. Ez szinte magától értetődik, tudva azt, hogy a községek csak a törvényben megállapított adó %-ig kötelesek iskolájukra költeni. Sőt a törvény egyenesen kimondja, hogy a meghatározott %-on túl, ily ezimen pótdó ki nem róható. (Lásd a fentebb idézett §-t.)

Hogy népiskoláink — bármily összeg erejéig is — államsegélyben részesüljenek, azért is rajta kell lennünk, mert ez maga után vonja az 1890. évi 24,054. és 12,537. számú közokt. min. rendeletekben nyújtott azon kedvezményt. miszerint: *az államilag segélyezett iskolák szegény tanulói az állam által*

ingyen láttatnak el tankönyvevel az állam kiadványából.

Ez pedig nem megvetendő dolog a mi szegény városunkban.

Vajha sikerülne iskolai hatóságunknak a megyei kir. tanfelügyelővel egyetértve kimutatni és meggyőzni az államhatóságot arról, hogy népoktatásügyünk segélyezése iránti kérésünk nemcsak hogy méltányos, hanem a szigoruan vett § értelmében jogosult is!

A drágaság.

Bár az utóbbi napokban csak valami esékélységgel emelkedett a buza ára, de azért a liszt oly magasra szökött, hogy komolyan kell tartanunk azon eshetőségtől, mikép a liszt, illetve a kenyér anyira meg fog drágulni, hogy az a szegényebb sorsuakat a legérzékenyebben fogja sújtani.

Igaz ugyan s azt mindenkinek be kell látnia, hogy ha a buza megdrágul, a molnár, a malom, mely drága buzát vesz, nem adhatja a régi áron a lisztet, s a kenyérsütők, a pékek sem adhatják olcsón a kenyeret, a zsemlet. S a kérdés csak az, hogy a *lisztárak magassága arányban van-e a buzaárak magasságával.* Erre a felelet az, hogy *nincs*, mert a buza ára egészben csak 4 frttal emelkedett.

Itt Miskolczon pedig körülbelül két hét óta, a lisztnek kilója 8 krajczárral lett drágább, miből azt kell következtetnünk, hogy a malmok 8 frttal emelték fel métermázsánként a lisztet.

A lisztnek drágasága majd a többi élelmi cikkek drágítását is maga után fogja vonni, mert a spekuláció mindjárt kap az alkalmon, hogy másokat nyuZHasson, zsarolhasson; s egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy beüt az élelmi cikkekkel való uzsorászkodás, a mely a legocsmányabb minden spekuláció között, de a melynek korlátozásához a mi hatóságainknak, úgy látszik, sem érzékük, sem tehetségük nincsen.

Ha ettől nem kellene tartanunk, akkor az ideai termés nem is lenne kalamitás, miután ezt más körülmények kiegyenlítik. Mert tekintve attól, hogy a termelő sokkal nagyobb árat ért el a múlt évekhez képest és hogy igen jó kukoriczatermésnek nézünk eléje, sok millió vándorolt be zsebeinkbe, melyeket

A „SZABADSÁG” TÁRCZAJA.

A nők neveléséről.*)

A nőkről, a fiatal hölgyek neveléséről beszélni nekem, megvallom, kissé delicat dolog. Nővérem nem volt soha. Nevelőintézetben egyben fordultam meg, a híres Mlle Cougnard-éban Genfben. Mi, a kik a nagy theologus *Professeur Pasteur Cougnard*-nál, a Mlle C. fivérénel, laktunk, esténként táncolni kértünk a Mlle C. intézetébe. Ennek meg is feleltünk készségesen. Ott láttam a szép B . . . Margit grófnőt. Nővére B . . . Vilma grófnő is ott tanult előbb, a kiből ma, lehet a jeles Mlle Cougnard-féle nevelést áldja egész Bosznia, kezdve a póron, fel a nagy bosnyák ministerig, a ki nem más, mint az ő kedves férje. K. B. Ó Exczellenciája.

De őszintén bevallom szégyenemre: a kitűnő nevelőintézetben gyarló szememmel csak annyit láttam, hogy a hölgyek igen csinosak, hogy jól táncolnak, takarosnak öltözve. Egyebet alig is néztem.

Nagy barátságban lévén Pater Kneippal, tőle hallottam sokat a nőnevelésről: *„edzzék magukat és főleg ne hordjanak fűzöt —*

*) Mutatvány Szemere Miklós „Fiatal Vereim” című érdekes munkájából.

corzetet”. De a mi neki, az élő szentnek, nem sikerült, arról nem akarok én szónokolni. A hölgyek, a mily diplomaták, ugyis mindig csak azt teszik, a mit jónak látnak . . . Nőt meggyőzni szép móddal sem akarnék semmiről, a fűző feleslegességéről már éppen nem. A kinek nincs rá szüksége, leteszi hamar magától.

Szerencsés az az ország, a hol a női ifjuság, a hajadonok, otthon a család körében, az anya oldalánál megtanulják a házi erényeket, a nyilvános nevelés és a hazai törvények aztán nyujtsák nekik a teljes egyenjogúságot a férfival.

Dolgozhasson, küzdhessen a nő szabadon! És megkészszerződik általa a sokat óhajtott nemzeti erő.

Bizom legalább annyit, ha nem többet, a magyar hölgyek hazafui erényeiben, mint a férfiakéban. A nőemancipáció igazán számszerint megkészszerzi a nemzet activ politikai erejét. Nekünk magyaroknak szükségünk is van reá nagyon; előzzük meg hát ebben legalább pár évtizeddel szomszédainkat! A nőemancipatio nemes, szabad versenyt enged mindenkinek vállalva dolgozhatni, munkálhatni a haza javán. Jelenlegi közoktatásügyi miniszterünk, Wlassics ő kegyelmessége, úgy vélem, nem is egészen idegenkedik a nőemancipatio eszméjétől. Mert

szép hölgyekről traktálunk, úgy mondanám „flirt”-iroz az ideával. . .

Az Északamerikai Egyesült-Státusok több államában uralkodik már a nőemancipatio.

Ne maradjanak a hölgyek társadalmunk rabszolgái, mártyrjai. Tanulják megítélni tudni helyzetüket, neveltessenek akként helyesen.

Ma úgy vannak kalitkás madár módra tartva, hogy mikor férjhez mennek, nem igen tudják illően mérlegelni ezt a rájuk nézve legfontosabb lépést. Lehet talán még szerencse, mert ha tudnák, akár férjhez sem mennének. Én, ha lány volnék, — vagy hogy valami képzelhetőbbet mondjak, ha nő volnék és leányaim lennének, ugyan kevés egyénhez óhajtanám őket férjhez adni tisztelt ismerős férfitársaim közül. Pedig ismerem szép számmal. Bocsánat, ezer bocsánat, igen tisztelt uraim a kiosztott kosarakért. — Az angolokat sokkal szivesebben látnám.

Az emancipált nők befolyásától csak jót, üdvöst várhatunk a közügyek terén is. Legyen bár Kossuth Lajos, Mózes és Zichy Nándor a ködös valláspolitikai jövendő próféta, az én modern apostolom, a kitől a civilizált emberiségre áldást várok: a nő, az én cultusom: a nőemancipatio!!!

a contremine alatt álló külföld a magyar kereskedők és spekulánsok részére fizetett. Mesés összegek azok, melyek a közel multban nyertek. A drágaság tehát a birtokos osztályra nézve, ezen előnyök következtében részben kompenzálva van, a szegényebb sorsu lakosságot ellenben a legnyomasztóbban sújtja. Sújtja pedig nemcsak a kézi munkást. Hanem egyttal a szellemi munkások legnagyobb részét is, azokat, a kiknek szűkre szabott fizetésük különben is megnehezíti a megélhetést. Az utóbbiak helyzetének megjavítása tekintetében ugyan nagyon sok és szép ígéretek tétettek már, de ezek mindeddig csak lidérczfénynek bizonyultak.

Jellemző azon közöny és nembánomság, melyet eddigelé a nap-nap mellett növekedő drágasággal szemben, a kormány és a főváros, valamint a mi városi hatóságunk is tanúsított. Nemcsak hogy e tekintetben nem történt mindeddig egyetlen lépés sem, de ez irányban egy árva eszme vagy kérdés sem merült fel. A hatóságok oly egyszerűnek tartják ezen természetellenes, mesterségesen felvert drágaságot, hogy csak összetett kézzel szemlélik, pedig a közép és szegény osztályok háztartásai már nagyon érzik a sanyarúságot és oly megtakarításokat kénytelenek eszközölni, melyek ismét sok, a felruházás és a fényezésbe vágó cikkek árusítóira vannak káros hatással. A mulatóhelyek, mint vendéglők és kávéházak szintazonképp érzik már a nehéz idők súlyát.

Az élelmiszerek drágasága idején egyéb szükségleti cikkek is meg szoktak drágulni, mintán ezeknek előállítói is be akarják hozni a drágább megélhetés okozta kiadásokat. Mindezekkel szemben azonban fogyasztásban van a nagy közönség fogyasztási ereje, mert mindenkinek meg kell számlálnia filléreit, hogy az inséggel megküzdjék.

Mindezt megérzi a kézműves, a gyáros, a kereskedő s mielőtt észrevennők, beállhat egy gazdasági krízis, mely nemcsak azokat sújtja, a kik az élelmi cikkek drágasága alatt szenvednek, hanem olyan köröket is beránt, melyek direkte nem érintetnek a kenyér drágasága által.

Ezen körülmény az, a mely a drágaságból valóságos veszedelmet növelhet. Ha befolyásos köreink feladatuk magaslatán állanak, úgy legfőbb teendőik egyike lett volna, ezen

kalamitás legelső jelenségeinél rendkívüli hatáskörrel felruházott enquettet egybehívni, melynek feladatául tüzetett volna ki, a növekvő veszedelmet korlátok közé szorítani s azt minden áron megakadályozni. Így azonban idáig sem történt; az élelmi cikkekkel való uzsoráskodás nap-nap mellett mind nagyobb mérveket ölt; a közép- és munkásosztálynak nélkülöznie kell és — sajnos — a lakosság egy része az éhínség küszöbén áll.

Hogy hangzik az „Esperanto” nyelv?

— Négy cikk. —

III.

Az Esperanto nyelv zengzetesebb, szebb csengésű, mint bármely más nyelv, ennek bizonyítására legyen szabad felhoznom Heine „Liebste, sollst mir heute sagen“ cz. versét, mely Esperanto nyelven sokkal zengzetesebb, mint magában az eredetiben:

Diru, mia . . .

Diru, mia bel-ang'elo,
Diru, c'u ne estas vi
Dolc'a revo, song'o bela
De poeta fantazi'?

Ne, ho ne, c'ar en vi c'io,
La okuloj kaj bus'et'
Estas super fantazio,
Luper kreo de poet'.

Basilisko kaj vipero,
C'ia fabla monstra fam',
Tion kreas kun prospero
La poeta krea flam'.

Sole vin, kun viaj ruvoj,
Kun la rava vizag'et',
Kun l' okuloj s'ajn konfuzaj
Ne elpensos la poet'.

Heine.

Shakspeare fenséges pathosát ép oly sikerülten vissza lehet adni ezen, mint a mily sikerülten egy lírai dalt. Így lássunk csak egy pár sort Hamlet „Lenni vagy nem lenni“ monológiájából:

Hamlet: C'u esti au ne esti, — tiel staras
Nun la demando: c'u pli noble estas
Elporti c'iujn batojn, c'iujn sagojn

De la kolera sorto, au sin armi
Kontrau da tuto maro da mizeroj
Kaj per la kontraustaro ilni fini?
Formorti — dormi, kaj nenio plu!
Kaj scii, ke la dormo tute finis
Doloron de la koro, la mil batojn,
Herediton de la korpo, — tio estas
Tre dezirinda celo. Morti — dormi
Trankvile dormi! Jes, sed ankaŭ
song'i!]

Avagy lássunk valamit a szellemből való jelenetből:

Akto I. Sceno 5.

Izolita loko de la teraso. La Spirito kaj Hamlet venas.

Hamlet: Ho, kien vi kondukas min? Patro
Mi plu ne iros jam!

Spirito: Auskultu!

Hamlet: Diru!

Spirito: Jam proksimig'as mia horo. Baldau
Reiri devos mi al la sulfuraj
Turmentaj flamoj.

Hamlet: Malfelic'a patro!

Spirito: Min ne bedaŭru, sed atentu bone,
Al tio, kion diros mi!

Hamlet: Parolu.

Spirito: Atenti estas mia sankta s'uldo

Hamlet: Kaj veng'i ankaŭ, kiam vi ekscios.

Spirito: Ho, Dio! Veng'i? Kion?

Spirito: Audu bone.

Mi estas la spirit de via patro,
Mi estas kondamnita longan tem-
pon]

Vagadi en la nokto kaj bruladi
La tutan tagon en eternaj flamoj,
G'is mi purig'os de la c'ioj pekoj
De mia tera vivo.

Idézőnk egy pár szót egy elbeszélésünkből is, hogy a folyó beszédet is láthassuk:

La feino (Daurigo).

En unu tago, kiam s'i estis apud tiu fonto, venis a s'i malric'a virino, kiu petis s'in, ke s'i donu al s'i trinki „Tre volonte, mia bona“, diris la bela knabino. Kaj s'i tuj lavis sian kruc'on kaj c'erpis akvon en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, c'iam subtenante la kruc'on, por ke la virino povu trinki pli oportune.

Vagy lássunk egy közönséges levelet:

Estimata Sinjoro!

Mi permesas el mi fari al Vi unu proponon, kaj mi esperos, ke Vi honoros min

Első szerelmem.

Szép volt, mint a rózsá; keble fehér, mint a hó; arcza gyenge-piros; szája, mint a cseppentett vér; szeme kökény; haja fekete, sarkáig omló; termete karcsu. Este a virágok közt ismertem meg. Hangja csengett s ha megszólalt azt híven, a legbájosabb zenét hallom. Hej, de minék is néztem bele abba a két tengerbe — elkábitott.

Tudják önök? . . . hej, dehogyan tudják, hogy mit tesz az, ha az ember két fekete szembe néz. Élénkebb annak a csábereje, elbódulnak bele.

Nos, hát én is elbódultam. Mihelyt csak időm engedte, hozzáiettem, foglalkoztam vele — oly édesen, de oly édesen sutogtunk; együtt sétáltunk, együtt mulattunk, stb. Őt nem kellett féltennem, hogy mások elszeretik tőlem, mert őt mindenki gyűlölte, s miért — mert mindig kimondta az igazságot. Többnyire ő, csakis ő beszélt nekem s én tanultam tőle a legszebb dolgokat. Beleszerettem, belebolondultam; ő altatott el édes dajka-dalaival, sőt éjjel sem hagytuk el egymást; éjjel is mellettem feküdt a — történelmi kézi könyvem.

Eszembe jut, hogy be sokat veszekedtünk mi már együtt. A IV. osztályba jártam, mikor a történelem tanára egy pap volt.

Hej, de nem fért a fejembe az, hogy miért keil tanulnom nekem azt, hogy hány felesége volt Salamonnak, hány fia volt Jákóbnak. A tanár pedig megkövetelte, hogy hibátlanul tudjam Salamonnak 1000 feleségét és Jákóbnak 12 fiát elszámolni s megnevezni. Nem tudtam s a tanár megbuktatott. Én ekkor vertem meg kedvesemet életemben először — őt vagdaltam a pálczához; a föld volt a pálcza. Hej, de ezt is megbántam, mert nem érdemlette; de én sem — a pálczát? — Nem, a sekundát.

A V. osztályba jártam s a történelem tanára szigorú pap volt. A középkort adta elő. Mikor elővette jegyzőkönyvét, rettegünk, mert az csak úgy hemzsegett a sekundáktól. Egyszerre 15-öt szólított ki s mi sorba álltunk. „Mondd meg, hány foga volt Attilának?“ Persze mondta az első, hogy 32, de sekundát kapott. „Hát tudod-e, hány foga volt Konrádnak, mikor meghalt?“ kérdé tőlem. „Tudom hát“, mondom, „30, mert kettőt Lehel kiütött kürtjével, mikor Konrádot vele agyóttotta“. Megmenekültem a sekundától, de azért ebédet nem kaptam. Azt írta intézeti felügyelőmnek, hogy a lezke legfontosabb részét nem tudtam.

A VI. osztályban ugyancsak pap adta elő az új kort. Eppen II. Lajos uralkodásáról volt szó. Egyik társam megmodta a mohácsi

csata évét, hónapját s napját (1526. aug. 29.), de sekundát kapott, mert nem tudta, hány papucs volt II. Lajosnak; míg egy másik, a ki nem tudta a mohácsi csata lefolyását elbeszélni, de tudta azt, hogy hány papucs, madara volt II. Lajosnak — jelest kapott.

Egy másik tanárom pedig azért adott jelest, a ki mennél több történelmi mondást tudott. Az ilyenek aztán czukrot adott. Egy alkalommal ketten feleltünk, én és egy társam. Kérdé társamtól, hogy ugy-e bár Frigyes (Barbarossa), midőn a keresztesekkel a Szentföldre indult, a Calikadnus vizébe fult? „Igen“, mondá társam.

„Nos, hát mit mondott a belefulás perczében?“ Szegény társam gondolkozott, törte a fejét — de felelni a kérdésre nem tudott. „Semmirekellő gazember! hát így tanulod te a történelmet?“ ordított dühösen a tanár s sekundát irt. „Hát te“ szölt hozzám fordulva, meg tudnád-e mondani? „Semmit“, mondam, „mert nem volt ideje olyat mondani, mely őt, mint bölcs királyt jellemezett volna“. „Nagyon jól van, látom, hogy te tanulsz“. A tanár jelest irt be s megkaptam a czukrot.

Mindennek daczára ma sem tudnám a történelmet, ha magam szorgalmából nem tanultam volna. Oh történet-tanárok, ne legye-

per Via afabla respondo. En Augusto de la nuna jaro mi intencas fari vojag on tra volando, por esplori, c'u via lando povas esti bona loko de vendado por la produktuj de mia fabriko. Sed krom la lingvoj Hungara kaj Esperanta mi konas nenian alian lingvon. Se vi posedas la lingvon Esperanto tiel bone, ke vi povus libere paroladi kun mi en tiu c'i lingvo, tiam volu skribi al mi, c'u vi volos esti mia akompananto en mia vojag'o tra la diversaj urboj de via lando. La vojag'o dauros unu monaton, kaj mi pagos al vi por c'iu tago po 25 frankoi, c'ujn elspezojn de la vojag'o mi kompreneble prenos sur min.

Atendente Vian baldauan respondon, mi restas kun alta estimio, via humila servanto.

D. Albert.

E mutatványok után fölösleges is tovább beszélnem.

TANÜGY.

Tanügyi értesítés.

A miskolczi kir. kath. gymnasiumba az 1897/98. iskolai évre a tanulók folytatólagosan szeptember hó 1., 2. és 3-án délelőtt 9—11 óra között vétetnek fel. Előjegyzés aug. 15-től az iskolai bizonyítvány és 5 frt beíratási díj mellett.

Az iskolai év megnyitása szeptember hó 4-én reggel 8 órakor az összes ifjuság részvételével „Veni Sancte”-vel történik.

Az előadások szeptember 4-én megkezdődnek.

Az I. A) és B) osztályok javító-, pótló- és felvételi vizsgálatai aug. 30-án d. u. 2 órakor, a többi osztályoké aug. 31-én d. e. 8 órakor ejtetnek meg. A magánvizsgálatok szept. 2-án lesznek. A javító vizsgálatra az iskolai bizonyítványokkal kell megjelenni.

Szept. 1—10-ig az igazgató, azontul pedig a tankerületi főigazgató vehet fel utólag valamely tanulót, mindig a késedelem szigorú igazolása alapján.

A felvételre okvetlenül szükséges, hogy a tanulók szülei, vagy azok helyetteseinek kíséretében iratkozzanak be.

A gymnasium első osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük kilencze-

tek szörszálhasgatók, hanem arra törekedjete, hogy tanítványaitok megszeressék e dicső tárgyat.

Az első történelmi kézikönyvet karácsony estéjén kaptam. Annyira szép volt, hogy belebolondultam. Háta szép piros bőrbe volt kötve; keble, a papirlapok fehér, mint a frissen esett hó; a könyv arcza rózsaszín vászon; szája, melyen a szerző neve (Horváth Mihály) volt felírva, mint a cseppentett vér — karminvörös bőr; haja fekete, elejétől a könyv végéig tartó betűk halmaza. Termete karcu, mert szépen volt kötve. S ha megszólalt, oh az a lágyan csengő hang, az a fülbemászó stílus, melylyel elmeséli nekem a szebbnél-szebb történeteket. Igen beleszerettem, éjjel-nappal vele voltam — többnyire ő beszélt s én hallgattam, tanultam, mint a kis gyermek.

Ó altatott el este, midőn beszélt altató dalokat Hunyadi Jánosról, Mátyásról, Rákóczyról. S oh, ezt nem kellett féltennem, hogy elszeretik tőlem, mert őt mindenki gyűlölte — s miért — mert igazat beszélt.

Csak mi értettük meg egymást s ez a tudat boldoggá tette őt, de engem is boldogított.

Xántus Gábor.

dik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskoláktól nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálatot tesznek. Ezen felvételi vizsgálat díja 10 frt.

Ezenfelül a gymnasiumunkba először belépő tanulók tartoznak hiteles orvosi bizonyítványt felmutatni arról is, hogy életük 12-ik évéig újra beoltattak, vagy öt éven belül 7—12 év között sikeresen beoltva lettek, vagy 7—12 év között valóságos himlőt állottak ki.

A párhuzamos I. osztály a jövő 1897/98. tanévben is fenn fog állani.

A magántanulóknak az év elején az igazgatónál jelentkezniök kell.

Minden tanuló fizet 24 frt tandíjat. Azonfelül fizet mindenki 5 frtot a beíratáskor, mely alól senki sem menthető fel, de az egész tandíj elengedéséért bármily vallású tanuló folyamodhatik szept. 10-ig, ha szegény s ha annyi jeles és jó érdemjegye van, mint elégséges.

A tandíj elengedéséért szept. 10-ig kell az igazgatóságnál beadni a miskolczi kir. kath. gymnasium igazgatóságához címzett belyegtelen folyamodványt, az iskolai és idei szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve.

A jó erkölcsű s legalább elégséges előmeneteli szegény tanulók valláskülönbőség nélkül folyamodhatnak ingyen tankönyvekért és tanszerekért szept. 3-ig. Melléklendő a legutóbbi bizonyítvány és a szegénységi bizonylat. A folyamodványok a miskolczi kir. kath. gymnasium segélyegyletének választmányához címzendők, de az igazgatóhoz nyújtandók be.

Csakis tiszta és legújabb kiadású ócska könyveket és csakis a kijelölt gyakorlatokat szabad vásárolni. A piszkos és rongyos könyvek a használatból ki fognak tiltatni.

Miskolcz, 1897. augusztus 15.

Polgár György,
kir. igazgató.

— **Értesítés.** A miskolczi ev. ref. főgymnasiumban a beíratások az 1897/98. tanévre szept. hó 1-től 6-ig tartatnak, azonban a beírára jelentkezők a szünidő alatt addig is elfogadtatnak.

1. Az első osztályban olyan növendékek vétetnek fel, a kik életük 9-ik évét már betöltötték és a 12. évet túl nem haladták, a népiskola négy osztályát jó sikerrel elvégezték és erről nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mértékű képzettséggel bírnak.

2. A beíráskor tartozik minden tanuló felmutatni születési, oltási, esetleg újraoltási, iskolai bizonyítványát az igazgatónál, atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok megbízottja kíséretében tartozik megjelenni.

3. A beíratási díj 5 frt. A tandíj az alsó négy osztályban 22 frt, a négy felső osztályban 32 frt, mely összeg két részletben a beíratáskor és febr. 1—8-ig fizetendő, az osztályfőnök csakis az előmutatott tandíjnyugta mellett írhatja be a növendéket az osztály névkönyvébe.

4. Segélyegyletünk a szegény sorsu, jó tanulóknak tankönyveket ad: ezeket a beíratás alkalmával az igazgatónál kell kérniök.

5. A vidéki szülők figyelmeztetnek, hogy fiaik szállásának fogadásánál a tanári kar és igazgató tanácsát előre kérjék ki, mert a rendszabályok értelmében a meg nem felelő szállásról a növendékek más helyre rendelhetők.

6. Mindenki lehetőleg új kiadásu, jó állapotban levő tankönyveket tartozik venni, a piszkos és rongyos könyvek az osztályfőnök által el fognak tiltatni.

7. Az elmaradt magánvizsgák aug. 30-án, a javító vizsgák aug. 31-én fognak megtartatni. A ki a javító vizsgán a jelzett időben meg nem jelen, osztályismétlésre utasítatik.

8. Az isk. év szept. 6-án reggel 8 órakor megnyitattik és a rendes tanítások megkezdetnek.

Miskolczon, 1897. aug. 14.

Dr. Kovács Gábor,
főimn. igazgató.

— **Értesítés.** A miskolczi ev. ref. elemi központi fiiskolában a beíratások az 1897/98. tanévre f. hó 30-tól szept. hó 5-ig tartatnak, Jelentkezők előbb is beíratnak. A beíratások az iskola hivatalos helyiségében, Palóczy-utca 28. sz. eszközöltetnek.

A beírási díj alulírott igazgatónál azonnal, a tandíj első fele az egyház pénztárnokánál a beírást után, a második fele febr. hó elején fizetendő.

Az osztályfőnökök az osztály névkönyvébe csak a felvételi czédula és tandíjnyugta, vagy pedig az iskolaszéki elnöktől nyert időhalasztási engedély előmutatása után jegyzik be a növendékeket.

Századvégi völegény.

(Házasság szerelem nélkül.)

Panaszkodnak a költők és ostorozzák e kufár világot, a melynek nincs többé eszménye, egyetlen vágya a vagyon, a pénz. Ez a becsület, a szerelem, a házasság, az élet, a boldogság és minden, a miért küzd a mai kor gyermeke.

Van is ebben igazság. Bizonyítja ez a kissé furcsa történet is, mely szerencsére valahol messze esett meg és nem itt Miskolczon. Ha a regényíró írná ezt meg, szépen kidomborítva benne a századvégi emberek jellemét, a kik az alábbi történetben szerepelnek, mindenki azt mondaná, ilyesmi az életben meg nem eshetik.

Pedig megesett. . .

. . . Hajdan a lovagok a női eszményt az oltár fölé helyezték és imádták, mint az oltárképet. A férfinak nem volt nagyobb kincse, mint az, hogy az ártatlanság koszorújával a fején vezethesse az oltár elé azt a női eszményt.

Ha hűtlen lett az asszony, a lovagkorban föltámadt a boszu indulata az Othellokban és megbüntették az asszonyt, s miután az életnek csak addig volt előtük becse, a mig megmaradt a becsület, halállal büntették a hűtelent.

Ma is vannak Othellok, hű asszonyok és hűtlenek is. Olyan is van, hogy a hűtlen asszonyt a férj elkergeti és válópert indít, a csábítót pedig párbajra hívja, de meglehet, hogy nem teszi ezt, hanem úgy intézi el a dolgot, mint nemrégiben egy állomásfőnök, a ki a legalázatosabban folyamodott az igazgatósághoz, hogy a csábítót — helyezték át.

Ilyen furcsaság ez a történet is. Egy gazdag polgár leánya jegyben járt egy vidéki kereskedővel. Kétszer se látták egymást, mikor megtörtént az elgyűrűzés. A fiatal ember azután haza utazott, a lány pedig itthon maradt.

Nem szerették egymást, de azért talán egymáshoz törődtek volna az egymás iránt való tisztesség érzetében, ha. . .

Ezen a szócskán mult csaknem az egész. Mert a nyilas Ámor közbeszólt a dologba. A menyasszony beleszeretett egy üres fejű ficsurba és az esküvő előtt három héttel megszökött vele.

Kétségbe voltak esve a szülők.

— Mi lesz most? — tördelte az anya a kezét. Ha a völegénye megtudja, visszaküldi a gyűrűt. Micsoda szégyen lesz az.

Az apa azonban nem vesztette el a fejét. — Hát okvetlenül meg kell a dolgot tudni a völegénynek?

— Nem, nem.

— Nohát akkor nem is fogja megtudni, csak az esküvő napjáig előkerüljön az a. . .

Azután megcsinálták a szülők a tervet. Az apa elutazik a szökevények után és keresni fogja őket, az anya pedig azt híreszteli, hogy a lánya fürdön van a nagynénjével és az apjával.

Ez a terv sikerült is, amennyiben az ismerősök elhitték a mesét, az apa is sikerrel járt, mert a szökevényekre ráakadt Aradon, az egyik szállodában, a honnan az adósság miatt nem tudtak szabadulni.

Három nappal az esküvő előtt került haza a szökevény. Éppen jókor, mert másnap estére beállított a vőlegény is. A menyasszonya olyan kedves volt hozzá, hogy a derék fiatal ember egészen el volt ragadtatva.

Másnap azonban a vőlegénynek a család egyik titkos jóakarója elbeszélte, mi történt a menyasszonnyal háznál. Nagyon felháborodott ezen a vőlegény s azonnal rohant a jövendőbeli apósához.

— Nem lesz az esküvőből semmi — kiabálta a megcsalatott vőlegény.

Az apósjelölt elsápadt.

— De hát miért? — hebegte.

— Miért? Jól tudja azt maga. Csak ne tetesse magát, kis ravasz.

— De kérem.

— Nono, ismerjük már a madarat — majd emeltebb hangon tette hozzá: Maguk be akartak engem csapni. Érti? Mindent tudok.

— Mindent?

— Igen, mindent.

— Hazudtak önnek — nyöszörögte az apa összegörnyedve.

— Ugy? hazudtak? No jól van. Hát mondja csak, hol volt a lánya három hétig.

— Nem tudom. . .

— Tudom én! Elszökött egy semmiházi-val és három hétig. . .

Fáradtan dőlt a vőlegény a pamlagra, a másik pedig csak nézett rá mereven s hosszas hallgatás után törte csak meg a csendet.

— Tehát ilyen előzmények után nem kell önnek a lány?

— Természetesen.

— Visszalép az esküvő előtt?

— Vissza.

— Oh! én szerencsétlen apa!

— Sajnálom, de nem tehetek róla. Olyan lányt csak nem vehetek el?

— Nem rossz lány az kérem, hiszen nem is tudja, mit tett. Még gyerek csak. . .

— Annál rosszabb.

— Elcsábította az a gazember. . .

— Minek hagyta magát?

— Én vagyok a legszerencsétlenebb apa a világon

— Én pedig a legszerencsétlenebb vőlegény, mert igazán szerettem ezt a leányt.

Föl s alá kezdte mérni a szobát a két férfi. Egyszerre csak megáll a vőlegény.

— Gondoltam valamit.

— ?

— Sokan tudják ezt a dolgot?

— Nem.

— Tudja mit? Azt ugy-e belátja, hogy én így nem vehetem el a lányát, mert a becsületem nem engedi, hanem ha ötezer forint hozomány helyett tizezret ad, akkor. . .

— Akkor?

— Meggondolom a dolgot.

És másnapra annyira meggondolta a dolgot, hogy feleségül vette a leányt — kétszeres hozományért.

No, és merje valaki azt állítani, hogy a fiatal pár nem lesz boldog.

Savoyard.

H I R E K.

— **Lajos napja.** A magyar nemzet hálás szeretete *Kossuth* Lajosnak, a magyar szabadság legnagyobb hitvallójának névnapját beiktatta vörösbetűs nemzeti ünnepei közé. Ide nem kellett törvénybeli paragrafus. Márczius tizenötödike és augusztus huszonötödik napja a szabadságnak szentelt ünnepek maradnak mindenkor. *Kossuth* Lajos névnapját, augusztus huszonötödikét, mint minden évben, úgy ez idén is nagy kegyelettel ünneplik meg az egész országban s azt hisszük, Miskolcz városában is. Érdekes, hogy ez az

ünneplés eredete visszanyulik az ötvenes évek elejére, amikor itt is, ott is összegyűltek *Lajos* napján és „*Éljen az, akit én gondolok!*” felkőszöntővel üritettek poharat *Kossuth* Lajosért. A hetvenes években már nyilvános ünnepélyeket rendeztek e napon. Budapestben minden asztaltársaság megtartja ezt a napot. Lakomákat rendeznek hazafias szavalatokkal és *Kossuth* halála óta a sirhoz is kizarándokolnak. Itt emlékbeszédeket tartanak és a sirhautot megkoszorúzzák. A budapesti *Kossuth Lajos női kör* augusztus huszonötödikén vonul ki testületileg *Kossuth* sirjához a kerepesi temetőbe; megkoszorúzzák a sirt és beszédet mondanak fölötte.

— **Uj posta-főnök.** A miskolci kir. posta-és táviró-hivatalnál *Radics* Ollé Károly nyugdíjaztatása folytán megüresedett főnöki állásra a kereskedelmi miniszter *Csurgay* Béla karánsebesi főnököt helyezte át. *Csurgay* Béla, mint táviróhivatalnok a 70 es években lakott már Miskolczon s azok, kik reá emlékeznek, mint finom műveltségű s előző keny embert ismerték. Az új főnök már a legközelebbi napokban Miskolczra érkezik és *Sipos* Péter helyettes főnöktől átveszi a hivatal vezetését.

— **Uj tanítóválasztás.** Miután *Mares* János lénárdfalvi tanító a miskolci ev. ref. elemi központi fiúiskolához történt megválasztását el nem fogadta, az egyház presbyteriuma egyhangulag *Marosy* Lajos jeles képzettségű fiatal tanítót választotta meg.

— **A szíami király ajándéka.** Lapunknak az a híre, hogy a szíami király: *Csulalangkorn* trónraléptének 25. évfordulója alkalmából egy csomó, *Budha* tanait magyarázó könyvet küldött ajándékba *Kun* Bertalan ev. ref. püspöknek, ki azokat a sárospataki ev. ref. főiskola könyvtárában helyezte el, nagy meglepetést okozott az egész magyar sajtóban. Sokan kutatták ennek az okát. A könyveknek Sárospatakra küldését egyik helyi lap-társunk kifogásolta is. Pedig azt egyenesen a sárospataki főiskola könyvtárának küldték.

— A dolog története a következő: A könyv elküldése tulajdonképen egy régebbi ígéretnek egyszerű beváltása. Ugyanis még 1893-ban 27790. sz. a. megkérdezte volt a kultuszminisztérium a püspöki hivatal utján a sárospataki jogi dékánt, dr. *Finkey* Józsefet: óhajtanak-e birtokába lépni a fent jelzett „*Phra* *Krai* *Pi-Dok*” című könyvgyűjteménynek. Az igenlő válasz eredménye tehát a közdemény s így meglepetést csak azoknak okozhatott, kik a dolog előzményeit nem tudták.

— **A villamos kocsik** járását annyira megszokta már városunk közönsége, hogy e nélkül talán már meg sem tudna élni. Hát annyi bizonyos, hogy egy lélekzetvétellel el sem lehet mondani: mennyi sok jó oldala van ennek az új intézménynek. Városunk emelkedése, a forgalom élénkítése szempontjából már elmondottuk nézeteinket; de azt még ekkoráig sem mi, sem más nem bizonyította, hogy a villamos vasut közegészségügyi tekintetből is nagyon sokat ér. Pedig úgy van a dolog. A ki ebéd vagy vacsora előtt egy jó negyed óráig utazik a villamos kocsiban, annak oly rettenetes étvágya támad, hogy nem képes kielégíteni. Ajánljuk ezt a kurát melegen vagy hidegen a gyomorbetegnek szíves figyelmébe. Az orvosok persze ezt nem fogják ajánlani, mert ez nagyon olcsó kura volna, de ők maguk azért használják. Tessék csak megfigyelni: dél előtt 11 óra, este 6 óra után mennyi orvos ül a villamos kocsiban. Mindnyájan azért ülnek, hogy gyomraikat az ebédhez vagy vacsorához illendő módon elkészítsék. A villamos vasutnak árnyoldalát — hála istennek! — még ekkoráig nem tapasztaltuk. Ezt pedig egyes egyedül a vasut alkalmazottainak: a kocsivezetők és kalauzok éberségének és ügyességének köszönhetjük. Ha ezek a derék alkalmazottak nem volnának annyira szakképzettek, bizony lett volna már elég szerencsétlenség, mert a közönség, különösen heti vásárok alkalmával a falusi nép oly bárgyún és gondatlanul jár az ut-

czán, akár csak az oktalan állat. Ezeknek élete fölött eddig csak az alkalmazottak ébersége örködött. Városunk közbiztonsága érdekében arra kérjük azért a vasut igazgatóságát, hogy a kocsik vezetését avatatlán kezekre ezután se bizza. A jelenlegi kipróbált erőket még *fizetésemelés* mellett is tartsa meg. Az a fizetés ugyanis, a mit ők jelenleg élveznek, nem elég arra, hogy Miskolczon — kivált családdal — gond nélkül megéljenek. Az az óriási fáradsággal, éber figyelemmel és izgalommal járó szolgálat pedig megérdemli, hogy tisztességes fizetésük legyen. Mi naponta élénk figyelemmel kísérjük ezeknek a derék embereknek verejtékes munkáját és jó lélekkel elmondhatjuk, hogy 30—33 frt havi fizetésnél többet érdemelnek. No, de hisszük és reméljük, hogy az igazgatóság — talán a forgalom emelkedésével — méltányolni fogja az ő buzgó és fáradságos munkájukat.

— **Három miskolci fiatal ur.** Mind a három notórius zsebtolvaj — lerándult a múlt héten Debreczenbe a vásárra. De csakhamar észrevették, hogy a rendőrség kiváló figyelemben részesíti őket — gondoltak hát egyet és elzónáztak a szomszédos Bihar vármegyébe. Utközben megismerkedtek egy gazdag kiskéri paraszttal, a ki dicsekedve beszélt el, hogy a debreczeni vásáron két sárga lováért 900 frtot kapott. — A kardói vasutállomáson kiszállva a triumvirátus egyik tagja hozzácsatlakozott a paraszthoz s gyalog indultak el Nagykér felé, a többi kettő pedig előre sietett. Utközben az egyik elősiető egy vastag pénztárczát ejtett el, a mit a haladó paraszt és társa ügyesen felvett a tárczát a kabátos tolvaj eltette. Kis vártatva lélekszakadva jött vissza az állítólagos károsult és ész nélkül tudakolódzni kezdett az elvesztett pénztárczája után. A paraszt kivette a tárczáját és megmutatta, hogy ez az övé; a csaló megnézte, kezébe vette és villámgyorsan elcsente belőle a 9 darab százast. Ezután nekiesett a másiknak, hogy ő nála kell lennie az elvesztett pénztárczájának. Hosszas vitatkozás után a tolvaj czinkostársa kivette zsebéből a talált pénztárczát. Erre nagy verekedés támadt. A megtaláló egyszer csak futásnak eredt, a károsult utána — s a paraszt egyedül maradt. Ugy látszik, gyanakodni kezdett, mert elővette a tárczáját, hogy a pénztét újból megnézzék s ki írhatja le rémületét, a mikor észrevette, hogy a tárcza papírosdarabokkal van megtömve. Rögtön futott be Nagykérre, a hol éppen ismerős volt, de a csalókat nem találta meg. Eliudult hát *Pecze-Szöllös* felé s egy sűrűségben meg is találta az egyik tolvajt. Azonnal rávetette magát és dulakodni kezdtek. A zsebmetsző három helyen megharapta a parasztot, a ki bár erősen vérzett még sem eresztette el a gazembert. A nagy kiabálásra és lárámára az uton haladó vásárosok behatoltak a sűrűbe s a zsebmetszőt jól megkötözték és bekisérték *Pecze-Szöllösre*, innen fegyveres örök vitték be N.-Váradra csendőrszere. Mig ez történt, az állítólagos károsult, a ki a 900 forintot kilopta a paraszt tárczájából, Váradra ment, ahol éppen a kerületi csendőrfőhadnagy tartózkodott. A főhadnagy rögtön ráismert az országosan körözött betörőre s nyílt utcán letartóztatta s maga kísérte be az őrsre, a hol azonnal vallatóra fogta. Csakhamar tizenhat rendbeli betörést, több lopást és csalást derített ki rá. A harmadik tolvajt tegnap hajnalban fogták el Nagy-Váradon s ennél a harmadiknál találták meg a 900 forintot.

— **Kenyér.** Verejtékes száraz, megvetett, édes kenyér, rólad hadd zengjek most éneket. Lenéznek, fitymálnak, ahol bőségben vagy; reszkette esengnek egyetlen falatodért ott, ahonnan száműzött téged a gonosz sors. Nem vagy kápráztható alakzat, nem vagy gyönyörködtető izü, nem nyújtasz mámort, mint a pezsgő és mégis te vagy mint dennek a végczélja; te érted alkot gondolatgyöngyöket a költő; verejték-gyöngyöket a

munkás; érted mosolyog csábitón az utca leánya; érted hazudozik sima nyelven a diplomata; a te nevedben történik minden, a te nevedben száll harcba mindenki: in hoc signo vinces és e jel, te vagy, óh kenyér! . . . Ahol te vagy, ott van az élet és ahol te nem vagy, ott lakozik a legrettentőbb halál. Szent fogalom vagy te, magának az életnek fogalma . . . És e nagy fogalmat tették játékszerre az emberek. Dobálják, mint a lapdát; pillanatnyi szeszélyek hullámzásaiban ringatózik folyton. A tőzsdék mostani mozgalmában hallatlanul megdrágul a kenyér. A jövedelmek mindenütt apadtak és a kenyér, a lét eme nélkülözhetetlen feltétele, megdrágult. Fenn a gazdag kőpalotákban talán nem érzik meg ezt, de rémületet, csüggedést szül a szegény ember kunyhóiban, ahol minden krajczár be van illesztve előre a kiadások szemvetésébe. Pedig rossz időket élünk anélkül is. Ezer és ezer csapás szövetkezett az idén az emberiség ellen. Még benne vagyunk a gyümölcsöztető nyárban, de már is félelemmel töltöttek el bennünket a közelgő télnek aggályai. És a kenyér, sok ezer szegény ember főtápláléka, majdnem megkétszereződött árban. Hogy miért, azt megtudja mondani akármelyik tőzsdeember, aki figyelemmel kíséri a világi eseményeket, de a szegény iparos nem törődik az okokkal, csak azt érzi, hogy a kenyér drágább lett. Sok kis lakásban kanyaritanak mától kezdve kisebb darabot a kenyérből, sok anya mondja most éhező gyermekének: Nem adhatok többet. Most már drágább a kenyér!

— **Nedves lakás.** A lakbérlo nem köteles olyan lakásba hurczolkodni, a mely nedves és ha már behurczolkodott, jogosítva van a lakást azonnal és minden felmondás nélkül elhagyni. Ha azonban a lakó a nedves lakásban benmaradt, a nedvesség okozta károkért nem követelhet a bérbeadótól kártérítést. Kimondta ezt a kir. kuria 1897. évi unius 3-án 1896. évi 4644. p. sz. a. hozott

iteletével. Jegyezzék ezt meg maguknak a lakók, nehogy helytelen intézkedéseknek megtételével helyrepótolhatatlan kárt szenvedjenek.

— **A „Kossuth-szobor“** pénztárállása 13992 frt 72 kr. Ujabb adakoztak: Szobránczy Sámuel ur 669. számú gyűjtő-ívén: Blazsejovszky Ferencz, Bay Barnabás, dr. Engel Arnold 5—5 frtot; Gulyás Károly, Strausz Jónás, Nádpataky László, Braun Ármán, dr. Vadnay József, Gianone Adolf 3—3 frtot; Gerstner József, Edelman Simon, Markovics Mór, Marzsó Károly, Ungár Sámuel, Neufeld Lipót, Breier Adolf, Siess Győző, Fuchs Vilmos, dr. Grün Miksa, Raisz Ernő, özv. Réthy Károlyné, özv. Kiszely Pálné, Stan-kovics Miklósné, Szobránczy Pirooska 2—2 frtot; Kardos Arnold József 1 frt 25 krt; Nemes Antal, Réty Kálmán, özv. Orosz Béláné, Csokalyi Fényes Izabella, Netter Kálmán, Holländer Edéné, Fischer Ignác, Pehán József, dr. Pollacsek Vilmos, Martin Mária, Hübsch Miksa, Huschka Ferencz, Goldner Mór, Fischer Albert, Grosz Dezső, Jármay József, Nagy Lajos, özv. Altman Pálné, Grünwald Ede, Grünwald Jakab, Fischer Jónás, Blau Emil, Ville Ármán, dr. Szücs Zoltán, Bródy Lajos, Herskovics Ignác, Róth József, Kesztenbaum Herman, Szombathy János, Szepessy Mátyás, Mayer József, Greichman Ede, Nikell József, özv. Tóbiás Józsefné, Kocsis János, Regula Jakab, özv. Bénisz Bertalanné, Leszih Lajos, Bedécs Sámuel, Bendrin János, Tinesz József 1—1 frt; id. Varga István, ifj. Varga István, Gottfried Dávid, Keviczky György, Groszman Jágó, Viszlai Sámuel, özv. Leuchtag Emánuelné 50—50 krt. Összesen 108 frt 85 kr. Összes állás 14101 frt 57 kr. Miskolcz, 1897. augusztus 18. Kóris Kálmán helyett: *Héthy Ferencz.*

— **Regénymellékletünk** a tegnapi ünnepnap és általános munkaszünet, de meg a főlhalmozott munkák miatt is, mai számunktól el-

maradt, a miért az olvasó közönség szives elnézését kérjük.

— **Két tanuló** — fiu vagy leány — egy művelt családnál kényelmes lakást és ural ellátást kaphat a bekövetkező tanévben. Bővebb értesítést nyerhetni Mindszent-utca 10-ik házsám alatt.

— **Ma már kétségtelen** dolognak bizonyult az, hogy a polgári- és katonai öltözékek készítése tekintetében általános megelégedés nyilvánul *Micsik* László, polgári- és katonai öltönykészítő iránt, ki kisujváros-utcai 17. szám alatt lévő üzletében megrendelőit ugy a dus választéku modern kelmék, valamint szabás, elegancia és a jutányos áru kivétel tekintetében mindannyiszor teljesen elégti.

IRODALOM.

— **Szemere Miklós** — kinek Fair Play című tanulmánya a télen széles körben tünt fel, — égető társadalmi kérdésekhez szólt hozzá „*Fiatal Vérem*” című ép most megjelent könyvében, mi valószínűen szintén oly rohamosan fog elkelni, mint a Fair Play. A Széchenyi-lakoma ez idei szónoka, hazafiasan, szívből, meggyőző erővel mindig érdekesen és tanulságosan beszél tárgyairól, magyar szívből a magyar szívhez. Ara 30 krajczár. Kapható az Athenaeumnál és minden könyvkereskedésben. A mű Felméry Lajos emlékének van ajánlva. A jeles műből lapunk mai tárczájában egy részletet közlünk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

A ki eredményesen akar hirdetni,

az hirdessen

A „Szabadság” 1898-iki képes naptárában!

A „Szabadság képes naptára”

szeptember hóban 5000 példányban jelenik meg.

A „Szabadság képes naptára”-hoz

hasonlóan kiállított naptár Miskolczon most másodszer fog megjelenni.

A „Szabadság képes naptára”

Borsodvármegyében tömeges elterjedésre számíthat, már csak azért is, mert a „Szabadság” előfizetői ingyen fogják kapni.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

A „Szabadság” kiadóhivatala.

Miskolcz, Széchenyi-utca.

Új! **ELSŐ HAZAI PLASZTIKUM!** Új!

MISKOLCZON, A BÚZA-TÉREN.

Csak pénteken, szombaton és vasarnap

☞ a hódmező-vásárhelyi méregkeverők ☞

Jäger Mari

☞ a boszorkány konyhájával. ☞

Nagyszerű plasztikum csoport életnagyságban,

mely az egész bűnpör lefolyását, a hogy azt az összes napilapok hosszú cikksorozatokban ismertették, természetűen élénk varázsolja.

A nagyérdemű közönség tömeges látogatását kéri

tisztelettel:

Az igazgatóság.

Hűen

régi elvemhez

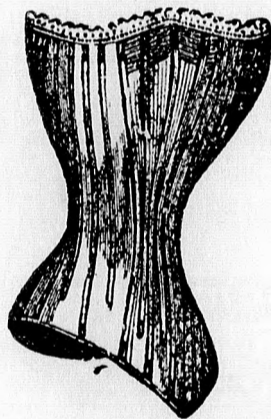
üzletemben kizárólag a legjobb speciális szabású **fűzők** (miederek) elárúsítása biztosította nekem azon teret, hogy a m. t. vevőim legmesszebb menő igényeinek képes vagyok megfelelni. Bátorodom ezek alapján a n.-é. hölgyközönség becses rendeléseit kérve, azon biztosítással, hogy **ezégem régi hírnevére való féltékeny örökösöm** zálogul szolgálhat arra nézve, hogy a belém helyezendő megtisztelő bizalom kiérdemlésére és megelégedésének elnyerésére továbbra is igyekezni fogok megfelelni;

óriási fűző-raktáram

mellett továbbá: versenyen felül állanak saját készítményű keztüim, mindennemű zerge-, glaze és szarvasbőr-keztükből hölgyek, urak és gyermekek számára; továbbá mindentéle külföldi pipere- és illatszerek, nemkülönbén férfingek, gallérok, kézelők mindig, a legdivatosabb nyakkendők, harisnyák, zsebkendők, nadrágtartók, esőernyők stb. divatcikkekkel, specialista orthopediai betegápolási cikkekben, a leghíresebb tanárok előírása szerint. **Fűzők és keztük tisztításai elfogadtatnak, valamint mérték szerint készíttetnek.**

Becsés pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel:

KÁLN AI LIPÓT, keztü- és fűzőgyára Miskolcz—Debreczen.

7347. sz.
1896. kv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a miskolczi Takarékegyet végrehajtatónak Kiss Lajos végrehajtást szenvedett elleni 230 frt és 130 frt követelés és járuléka iránti ügyében a miskolczi kir. törvényszék területén levő, a diósgyőri 1124. sz. tjkvben A. 1. rendsz. 1980. hrszámú szőlőre az árverést 1786 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az **1897. évi október hó 16-ik napjának délelőtt 9 órakor** Diósgyőr község házánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1897. évi augusztus hó 16-ik napján.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
SEBE ALAJOS,
kir. törvényszéki bíró.

Viktorin József

elismert legjobb

Meidinger-kályhái

valamint szabadalmazott

szabályozó- és töltő-kályhái
9 forinttól fölfelé.

Kaphatók kizárólag a magyarországi vezérképviselőség és főraktárban

Eisler és Vértes,

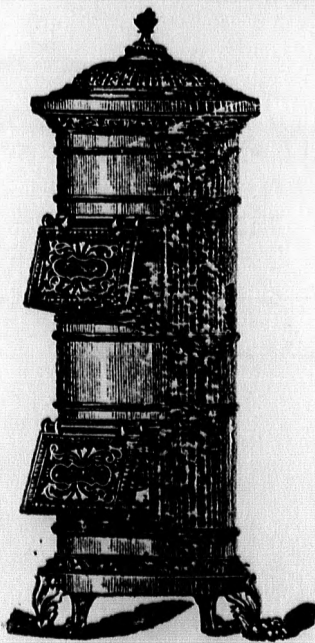
Budapest, Andrassy-út 41. sz.

Árjegyzékek és költségeloirányzatok ingyen és bérmentve.

Felső-sziléziai kitűnő

diókoksztot vagon számra (100 métermázsza)

legolcsóbban szállítunk.

Végeladás!

Üzletem végleges felhagyása alkalmából hatóságilag engedélyezett

végeladást

tartok és áruimat

a beszerzési áron alól
elárusítom.

Tisztelettel:

Lang Sámuel.

Van szerencsém a n.-é. közönség b. tudomására hozni, hogy

az ARANY SZARVAS-hoz czimzett gyógyszer-táramat

f. é. május hó 1-én áthelyeztem a Városháztér felé feljebb 5 házzal, vagyis

a Fürdőtér sarkára,

Raktáron tartok mindenféle bel- és külföldi különleges gyógyszerkészítményeket, Homóopatha szereket, gyógyborokat és cognacot, nagy választéku illat- és piperezereket.

különösen ajánlom már régen igen jó hatásunk bizonyult

saját különleges készítményeimet,

ugymint:

I. Pyrethro salicyli száj-essentia.

Már a régi gyógyászatban használt szer volt a Pyretrum-gyökér, miért is foggyökérnek Radix Dentaria) elnevezték, ujabban a Salicylt, mint óvszert igen használják, a kellemes jó íz előállításáért pedig többféle kellekekből van készítve, úgy hogy ezen szájessentia használata által bizton remélhető a kívánt hatás, úgy a fogíny erősítésére, mint a fogak tisztántartása végett, s mint óvszer a fog anyagában bejutó fertőzés ellen, mi előáll a különböző ételmaradvány romlási termények következtében, megóvjá a borkő lerakódását, a fognak szép fehérsége mellett fényt kölcsönöz, sőt a beállott fogfájdalmakat is szünteti.

Egy kis üveg ára 70 fillér. (35 kr.)

„ nagy „ „ 120 „ (60 „)

2. Balsam bajuszpedrő.

Keleti balsamokból van készítve és így mentve van a zsíros bajuszpedrők ama kellemetlen sajátságától, hogy idővel megavasodik és az által a létre jövő zsírsav kellemetlen szagot áraszt és a bajusz tövének ártalmas hatást okoz: midőn a balsamok táplálják a szőr tövét, tetszés szerinti állásban idomítható, sőt a bajuszt *neveli* is: kellemes illata és soha nem keményedő állományával az eddigi bajuszpedrőket felülmúlja és azon előnye is van, hogy minden bajuszsínhez alkalmazható.

Egy új ezüst dobozzal ára 30 fillér. (15 kr.)

Hat doboz ára 160 fillér. (80 kr.)

Visszahozott üres doboz 10 fill. (5 krba besz.)

3. Hajerősítő essentia.

Dr. Hebra tüzetesen foglalkozván a hajhullás okainak felfedezésével és a hajpenész (gomba)nek tulajdonítja, a mi elől a fejbőr tuleszirosodástól, következvén az epidermisnek hámlása (korpásodás) és avval leválik tövéről a haj is. Jóllehet a nagy humbuggal kürtölt, földig érő hajdús reklamok nem egyebek mint természetellenes dolgok, mert ha a hajtó elvállott ilyen bajok által, többé új hajtvét nem varázsol emberi erő, csakis fiatalabb korban egyes lázas betegségekből (Typhus) eredő hajhullásnál természetesen újabból minden szerelés nélkül is és épen ezen tüneményt sikerült többeknek megragadni és némi sikert el is érni.

és többféle eddig hirlapilag nem hirdetett, de jó hatással használt saját különlegességeimet.

Kitünő tisztelettel **RÁCZ JENŐ,** gyógyszerész.

Azonban a fentebbi, illetve járványos penész gombabetegség ellen igen is van gyógyszer, ha nem is növeli földig a haját a hol nincs, *de már a meglevőt megmenti a hullástól,* mert a dr. Hebra hajessentia megsemmisíti a haj-penész-gombákat és megszünteti a korpásodást, fejbőrviszketegséget, miáltal a hajtó megerősödik és a hajhullást megátolja. *Ára egy üveg haj-essentianak 1 kor. 20 fillér. (60 kr.) — Dr. Hebra folyékony szappan ára 1 üveggel 80 fillér. (40 kr.)*

4. Növény-fogpor.

Dr. Carabelli udvari fogorvos előírata szerint, de módosított alakban készítve, már a század elején uzuban volt és a hivatalos gyógyszerkönyvbe is felvételét mint fogtisztító szer, jóllehet az eredeti módszer szerint is a fogakat tisztán tartja és kitünően fehéríti, de az általam módosított még kellemes szájját és üde érzést ad.

Egy doboz ára 80 fillér. (40 kr.)

5. Glycerin Iris arczenőcs.

Mint az emberi szervezet benső bántalmi betegségeit, úgy a bőrbántalmak is különböző fájdalmat okoznak s többnyire nyomokat hagynak magok után, különösen a szép nemnél igen kellemetlen és feltűnő; sok mindenfélő ártalmas kenőcsökkel igyekeznek segíteni, de nagyobbára káros utóhatással, míg a glycerin Iris-kenőcs ártalmatlan növényi nedvekből készülvén, minden eddigi arczenőcsök közül kitünő hatásával felülemelkedik az arcz-bőr hámlása, bőr pörsenések, fekete pattanások (wimmerlik) ellen, de különösen igen nagy kelendőségnek örvendő májfoltok és szeplő ellen. Használata által nemcsak tisztá arczot nyer a szép nem, hanem az arczredőktől késő korban is megóvjá.

Ára egy tegely arczenőcsnek 1 korona.

6. Cannabin.

(Tyukszemirtő szer.)

Mely nemcsak a tyukszemot, de minden bőrkeményedést, úgy szintén az annyira kellemetlen szemölcsöket, melyek a kezét elrutitják, minden fájdalom nélkül gyökeresen eltávolítja. *Ára ecsettel ellátott üvegecskevel 70 fillér. (35 kr.)*

Viszonteladónak árkedvezmény nyújtatik.

A tisztelt szülők figyelmébe!!

Egy eddig még nem tapasztalt ritka alkalma nyílik a t. szülőknek gyermekeik részére a szükséges fehérneműket beszerezni, a mennyiben sikerült egy fehérneműgyárnak enmő összes készletét a lehetőleg

jutányos áron

megvásárolni. és pedig:

200 drb. fiú fehér és színes ing	90 krtól feljebb
150 „ „ alsó nadrág	50 „ „
100 „ „ leány hálókabát	75 „ „
100 „ „ -nadrág	50 „ „
100 „ „ -ing	50 „ „

Ugyanezen cikkek még nagyobb mennyiségben felnőttek részére.

Ezekon kívül nagy raktárral rendelkezem a **fegyházakban** kötött női, férfi- és gyermekharisnyákból és más, szakmámba vágó cikkekéből.

Tisztelettel:

Braunfeld Sándor,

rőfös-, rövid és divatárú-üzlete Miskolcz,
Széchenyi-utca 96. sz.

NYOMATOTT WAGNER ÉS SZELENYI (EZELŐTT GEDEON ÉS TÁRSA) KÖNYVNYOMDÁJÁBAN MISKOLCZON.

Legjobb francia mosószer

LESSIVE PHENIX

Phenix mosópor.

J. PICOT szabadalma PÁRIS.

A fehérnemű fentartására és szépítésére.

Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért!!!

Chlórmentes!

LESSIVE PHENIX

minden fűszer-ég gyógyáru-kereskedésben kapható eredeti csomagokban.

Kapható:

Mahr Károly, Weidlich Pál, Juhász József, Hesz Jenő, Bumsch Béla, Berzy László, Nagy Miklós, Hercz Adolf és fia, Szlavkovszky Károly, Stern Zsigmond czégeknél.

Eladó ház!

Az újvilág-utczában, mely még 7 évig adómentes,

több lakással

és üzlethelyiséggel,

eladó.

Czím e lap kiadóhivatalában.

Kitüntetve a bpesti 1896. ezred-
éves orsz. kiállításon.

Bútorok részletfizetésre.

Makra Mátyás utd.

gyöngyösi bútorgyárának
készítményei

kedvező fizetési feltételek
mellett kaphatók helyben

Iroda: Felső-Szirma-utca 79. sz. a

Lakás: Felső-Szirma-utca 28

képviselőségénél.

Egy jó forgalmu

kávéház

a diósgyőri vasgyár mellett
más vállalat miatt

azonnal átadó.

Értekezni lehet ugyanott:

„Mátyás király“ kávéházban.

Miederek (mellfűzők) mérték szerint készíttetnek.

Saját gyártmányú paplan- és matracz-raktár.